

Lietuvos darbdavių konfederacija

Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius, įmonės kodas 124911332
 Tel./faks.: (8 5) 2496448, el. paštas: info@darbdaviai.org; www.darbdaviai.org
 A.s.LT437180300000700709 AB Šiaulių bankas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
 VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

2022-12-02 Nr. G-11858

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
 Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai
 Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2022 12 02 A-22-12-049

DĖL LR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-15958

Lietuvos darbdavių konfederacija (toliau – Konfederacija), kurios nariai yra Lietuvos loterijų organizatoriai, kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Lietuvos Respublikos Finansų ministeriją ir Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministeriją **dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1913(2) projekto Nr. 22-15958 (toliau – Nutarimo projektas).**

LR Finansų ministerijos parengtu Nutarimo projektus yra teikiama LR Vyriausybės nuomonė dėl LR Seime registruoto Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1913(2) (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siekiama nustatyti draudimą skatinti dalyvauti interneto ryšio loterijose.

Pažymime, kad užuot objektyviai įvertinusi siūlomą reguliavimo griežtinimą, LR Finansų ministerija siūlo šį nepagrįstai griežtą reguliavimą dar labiau išplėsti, nei yra siūloma Įstatymo projekte, ir taikyti skatinimo dalyvauti loterijose draudimą taikyti ne tik internetu platinamiems loterijos bilietams, bet nepriklausomai nuo platinimo būdo platinamiems loterijos bilietams, įskaitant ir fizinėse prekybos vietose platinamus loterijos bilietus.

Susipažinusi su LR Seime registruotu Įstatymo projektu ir LR Vyriausybės parengtu pirminiu Nutarimo projektu, kuriuo yra teikiama LR Vyriausybės nuomonė dėl šio Įstatymo projekto, **Konfederacija teikia savo nuomonę ir pastabas dėl siūlomo reguliavimo:**

1) Loterijų sektoriaus veikla yra reikšmingai ribojama nuolat keičiamu reguliavimu

Pažymime, kad šiais naujais LR Seime inicijuotais naujausiais loterijų sektoriaus apribojimais yra **užkraunami dar griežtesni ribojimai loterijų sektoriui, kuris per kelis pastaruosius metus jau išgyveno esminius reguliacinius pakeitimus.**

Primename, kad **nauja LR Loterijų įstatymo redakcija pilna apimtimi įsigaliojo vos kiek daugiau nei prieš metus.** Prieš kelerius metus LR Finansų ministerijai rengiant šio įstatymo pakeitimus buvo išsamiai nagrinėti loterijų apmokestinimo ir paramos klausimai, buvo pasiektas konsensusas ir priimtas šiuo metu galiojantis įstatymas. Priimant Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2598, 2 str. 13 d. buvo įtvirtinta, kad „Lietuvos Respublikos finansų ministerija po 2 metų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos atlieka šio įstatymo teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą“. Nepaisant to, **dar nebaigus numatyto teisinio reguliavimo poveikio vertinimo, LR Seime yra toliau inicijuojamos ir svarstomos rimtą poveikį loterijų sektoriui turinčios teisėkūros iniciatyvos.**

Norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad **per kiek ilgiau nei metus LR Seime registruotos ir svarstytos net septynios įstatyminės iniciatyvos, kuriomis buvo siekiama pakeisti ir sugriežti loterijų veiklos reglamentavimą.** Tenka apgailestauti, kad dar neatlikus minėto teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo bei neįvertinus jau priimtų loterijų apribojimų poveikio verslui (žymaus mokesčio didinimo, skatinimo fizinėse pardavimo vietose draudimo, žaidėjų amžiaus apribojimo ir kt.), skubama dar labiau suvaržyti loterijų veiklą. Nepagrįstas reguliavimo keitimas

būtų neigiamai vertinamas bet kuriame sektoriuje veikiančio verslo, todėl nėra keista, kad ypač dažnas Loterijų įstatymo keitimas LR Seimo iniciatyva kelia nerimą šiame sektoriuje veikiančiam verslui, kuris nespėja prisitaikyti prie taip pat greitai keičiamo reguliavimo. Dėl minėtų priežasčių ypač pasigendame sisteminio požiūrio į loterijų reguliavimą.

Nėra abejonės, kad visi minėti ribojimai reikšmingai apsukins šio sektoriaus veiklą, todėl ypač stebina LR Finansų ministerijos parengtame Nutarimo projekte teikiama LR Vyriausybės pozicija, kuria pasisakoma už dar griežtesnį reguliavimą nei yra siūlomas LR Seime registruotu Įstatymo projektu., t. y. Nutarimo projekte siūlant skatinimo dalyvauti loterijose draudimą taikyti ne tik internetu platinamiems loterijos bilietams, bet ir fizinėse prekybos vietose platinamiems loterijos bilietams. Manome, kad **pritarus tokiam pasiūlymui, pastaruoju metu papildomai įvairiomis mokestinėmis ir reguliacinėmis priemonėmis ir taip apribotas loterijų verslas patirs dar žymesnių sunkumų vykdant savo veiklą, o siūlomi skatinimo, iš esmės reikšiančio ir reklamą, draudimai turės žymų poveikį ir pajamų mažėjimą ir reklamos, žiniasklaidos ir kitiems susijusiems sektoriams bei čia dirbantiems darbuotojams.**

Šią situaciją stebinčiam verslui yra nenupranti du susiję aspektai. Pirma, kad LR Vyriausybės iniciatyva yra siūlomas loterijų reguliavimo griežtinimas be jokių priežasčių. Antra, kad toks žymus reguliavimo griežtinimas yra siūlomas neatlikus jokio poveikio verslui vertinimo, nepateikus išsamios analizės, pagrįstų argumentų ar statistinių duomenų patvirtinančių tokio reguliavimo prasmingumą ir reikalingumą. Galime apgailestauti, kad toks reguliavimo griežtinimas yra siūlomas itin lakoniška ir niekaip neargumentuota LR Vyriausybės išvada.

2) Verslui kelia nerimą nesistemos ir neproporcingos teisėkūros tendencijos

Esame tikri, kad **tokia teisėkūros praktika, kai vos priėmus naujus įstatymus ir neatlikus jų poveikio vertinimo, vėl skubotai inicijuojamos naujos to paties įstatymo pataisos, yra ydinga.** Manome, kad, remiantis gerąja teisėkūrine praktika, įstatyminiai pakeitimai, kuriais keičiamas verslo reguliavimas, turėtų būti išdiskutuotas, įtraukiant visas suinteresuotas šalis, ypač – verslą, kurį tiesiogiai paveiks keičiamas reguliavimas. Deja, stebime priešingas tendencijas, kai vis dažniau yra vykdoma nesisteminė teisėkūra, kurio nauda viešajam interesui nėra aiški, o verslas turi prisitaikyti prie ypač greitai priimamų įstatyminių pakeitimų, įstatymų bei reguliavimo nepastovumo ir neprognozuojamumo.

Primename, kad lapkričio mėnesį **LR Seime vyko labai aktuali diskusija, skirta kokybiškai teisėkūrai skatinti.** Šiame renginyje dalyvavusi Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) prezidentė Elena Leontjeva pristatė teisėkūros kokybei vertinti skirtą projekto „Kokybiškas teisėkūros procesas – įgalinta visuomenė“ rezultatus. **Pranešėja akcentavo, kad privalomu teisėkūros etapu turėtų būti laikomas teisinio reguliavimo *ex post* vertinimas,** papildomai turėtų būti vertinama, **koks yra realus įstatyminio reguliavimo poveikis bei kokie tikslai ir rezultatai buvo pasiekti priimtu reguliavimu.** Anot jos, siekiant, kad būtų vykdoma kokybiška teisėkūra, išskirtinę svarbą turi užimti atsakomybė priimant įstatymus bei esminiai teisėkūros principai įstatymo proporcingumas, efektyvumas ir tikslingumas. Elena Leontjeva teigė, kad yra svarbu, kad būtina vertinama, ar yra alternatyvūs būdai pasiekti užsibrėžtiems tikslams, apskritai išsiaiškinti, koks yra keliamas įstatyminių pakeitimų tikslas ir kokie egzistuoja alternatyvūs būdai jam pasiekti, galiausiai – **kelti klausimą, ar pasirenkamas proporcingas ir visuomenei pakeliamas reguliavimas.** Jei šių principų būtų laikomasi ir įstatymo projektai, neatitinkantys šių principų, apskritai nebūtų registruojami pirminėje stadijoje, visuomenė, įskaitant ir verslą, neturėtų nuolat gintis ir įrodinėti naujo reguliavimo nereikalingumo. Kaip apibendrina pranešėja, **deja, šiuo metu nėra jokios atsakomybės už šių principų nesilaikymą, nors, siekiant kokybiškos teisėkūros tikslų, turi galioti griežta atsakomybė, kuri įpareigotų veikti atsakingai tiek tuos, kas inicijuoja teisės aktų projektus, tiek tuos, kas turi patikrinti, ar įstatymo projektas atitinka šiuos principus.** Manoma, kad šiuo atveju, remiantis egzistuojančia teisėkūros praktika, **teisėkūros „sargo“ pozicija turėtų užimti LR Vyriausybė.**

Deja, tenka konstatuoti, kad nei Įstatymo projekto, nei Nutarimo projekto teikiamais pasiūlymais nėra bandoma atsakyti į šiuos klausimus ir argumentuoti siūlomo reguliavimo, kuriuo dar labiau griežtinamas loterijų reguliavimas, priešingai – aktualūs klausimai dėl pakeitimų naudos visuomenei net nėra keliami. Konfederacijos nuomone, iš pateiktų dokumentų nėra aišku, nei koks siūlomo reguliavimo reikalingumas, nei kokių konkrečiai tikslų yra siekiama. Deja, šiuo atveju nėra naudojami reguliavimo proporcingumo, efektyvumo ir tikslingumo kriterijai.

Manoma, kad į šiuos klausimus bent iš dalies padėtų atsakyti LR Finansų ministerijos šiuo metu atliekamas loterijų teisinio reguliavimo *ex post* vertinimas, kurio didžiausias dėmesys skiriamas būtent internetu platinimų loterijų reguliavimui, siekiant identifikuoti problemines sritis ir įvertinti, ar galiojantis reguliavimas yra pakankamas. Todėl verslą ypač stebina, kad LR Vyriausybės išvadoje, kuria turėtų būti vertinama LR Seime registruotai iniciatyva dėl tiesiogiai susijusio reguliavimo, nemini ir niekaip neatsižvelgia į šį vertinimą, nors tai, siekiant kokybiškos teisėkūros, atrodytų racionalu ir net privalu. Ypač keista, kad už minėtą *ex post* vertinimą yra atsakinga ir jį atlieka ta pati institucija – LR Finansų ministerija, kuri ir parengė Nutarimo projektą, kuriuo, nepateikiant jokių pagrindžiančių argumentų, yra siūlomas dar griežtesnis loterijų sektoriaus reguliavimas.

Manome, kad tokia pozicija, kokią atstovauja šiuo metu viešajam derinimui pateiktas ir LR Finansų ministerijos parengtas nutarimo projektas prieštarauja LR Vyriausybės deklaruojamai politikai dėl sistemiškos ir kokybiškos teisėkūros. Pažymime, kad savo programoje LR Vyriausybė įsipareigojo užtikrinti kokybišką teisėkūrą, vertinti esamo ir numatomo teisinio reguliavimo reikalingumą, atliekant tikrąjį, o ne formalųjį poveikio vertinimą, paisyti numatomo teisinio reguliavimo vertinimo proporcingumo ir profesionalumo principų, orientotis į kokybę, o ne į kiekybę, vengti skubos teisėkūroje ir į konsultavimą įtraukti suinteresuotas šalis, ypač tuos, ką teisinis reguliavimas paveiktų labiausiai. Tikime gera LR Vyriausybės valia laikytis šių LR Vyriausybės programoje įtvirtintų teisėkūros principų.

Prašome institucijų atsižvelgti į šiame rašte pristatomą Konfederacijos poziciją dėl derinimui pateikto Nutarimo projekto ir įvertinti šiuos argumentus prieš teikiant LR Vyriausybės nuomonę loterijų reguliavimo griežtinimo LR Seimui.

Apibendrinant, prašome neteikti LR Vyriausybės išvados LR Seimui, kol nebus gauti ir įvertinti aktualaus LR Finansų ministerijos atliekamo LR Loterijų įstatymo teisinio reguliavimo *ex post* vertinimo rezultatai. Taip pat siūlome įvertinti Įstatymo projektu ir Nutarimo projektu siūlomą reguliavimo griežtinimą, atsižvelgiant į esminius gerosios teisėkūros principus dėl reguliavimo proporcingumo, efektyvumo ir tikslingumo.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentas

D. Arlauskas